

4. Nynější onemocnění

Otázky lékaře a odpovědi pacienta

Paní Novotná má potíže s močením (*Dialog 1*)

Pan Hartman je stále unavený (*Dialog 2*)

Paní Pelikánová stále kýchá (*Dialog 3*)

[Paní Havránková má alergickou reakci na bodnutí včely](#) (*Poslech 1*)

[Pan Hanák zvrací a má průjem](#) (*Poslech 2*)

Kazuistika

Test

Gramatika: Slovesa vyjadřující změnu stavu a slovesné adjektivum

Cvičení

Otázky lékaře a odpovědi pacienta

Audio 04_01_1 Co vás trápí?

Pořád mi slzí oči a musím kýchat.

Audio 04_01_2 Co vás přivádí?

Už několik dní mě bolí záda a nemůžu se bez bolesti narovnat.

Audio 04_01_3 Jaké máte potíže?

Mám silné bolesti hlavy a dělá se mi špatně od žaludku / je mi na zvracení.

Audio 04_01_4 Co je vám?

Bolí mě v krku při polykání.

Audio 04_01_5 Kdy se vám to stalo?

V neděli, když jsem pracovala na zahradě.

Dneska dopoledne v práci.

Audio 04_01_6 Jak se vám to stalo?

Trhala jsem růže a zranila se o trn. Je to oteklé a bolí to.

Audio 04_01_7 Kdy to začalo? Kdy vás to začalo bolet?

Začalo to včera ráno.

Odpoledne mě škrábla kočka a v noci to začalo bolet a otékat.

Audio 04_01_8 Kdy se to objevilo?

Všimla jsem si toho večer.

Asi před třemi dny.

Audio 04_01_9

Jak dlouho máte ty potíže? Jak dlouho vás to bolí?

Už dlouho, na nějakou dobu to přestane, ale pořád se to vrací.

Audio 04_01_10

Jak dlouho to trvá?

Od rána. Od včerejšího večera. Dva dny.

Audio 04_01_11

Už jste někdy měl podobné potíže? Bolelo vás to už někdy předtím?

Ne, nikdy. Je to poprvé.

Ano, už jednou.

Několikrát, ale nevěnoval jsem tomu pozornost.

Audio 04_01_12

Máte ještě nějaké jiné potíže?

Ne, nemám.

Ano, bolí mě za krkem.

Audio 04_01_13 Bral jste si nějaké léky? Bral jste si na to něco?

Ano, namazal jsem to nějakou mastí, kterou máme doma v lékárnice.

Ne, nic jsem si nebral.

Audio 04_01_14 Dělala jste s tím něco?

Vzala jsem si léky proti bolesti.

Koupila jsem si v lékárně kapky, které mi tam doporučili.

Audio 04_01_15 Pomohlo vám to? Bylo to potom lepší?

Ne, nepomohlo.

Na chvíli se mi ulevilo, ale pak se to vrátilo.

Audio 04_01_16 Po čem se vám ulevilo?

Po léku proti bolesti.

Audio 04_01_17 Je to teď lepší nebo horší? Zlepšuje se to nebo zhoršuje?

Je to pořád stejné.

Zhoršilo se to.

Bolí to méně, ale je to pořád oteklé.

Přečtěte si Otázky lékaře a odpovědi pacienta. Doplňte do dialogů otázky lékaře.

Dialog 1

? Co vás trápí? / Co vás přivádí? / Co vás bolí?

Mám průjem a pořád zvracím.

? Jak dlouho to trvá?

Od včerejšího večera.

? Je to pořád stejné?

Ano, je to pořád stejné.

Dialog 2

? Kdy se vám to stalo?

Dneska ráno v práci.

? Bral jste si na to něco? / Dělal jste s tím něco?

Namazal jsem to framykoinem a zalepil náplastí.

Dialog 3

? Už se měla někdy podobné potíže?

Ne, to je poprvé.

? Brala jste si nějaké léky?

Ano, vzala jsem si Ibalgin na bolest a v lékárně jsem si koupila kapky.

? Zlepšilo se to? / Je to lepší?

Ne, myslím, že je to horší.

Audio 04_02**Dialog 1****V ordinaci****Lékařka, pacientka (paní Novotná, 33 let)**

Lékařka: Dobrý den, paní Novotná. Co vás přivádí?

Pacientka: Dobrý den, paní doktorko. Mám problémy s močením. Pořád se mi chce na malou. A když jdu na záchod, hrozně to bolí. Taková pálivá bolest. A pořád cítím takový tlak tady dole.

Lékařka: Jak dlouho vás to trápí, paní Novotná?

Pacientka: Od neděle, takže tři dny, už se to nedá vydržet. V noci musím pořád vstávat a chodit na záchod.

Lékařka: Dělala jste něco, aby to přestalo?

Pacientka: Hned v pondělí jsem si koupila v lékárně urologický čaj, ten si uvařím ráno a piju ho přes den, jenže mi to nepomáhá.

Lékařka: Máte ještě nějaké jiné potíže?

Pacientka: Ne, to ne.

Lékařka: A myslíte, že se to zhoršuje?

Pacientka: Ne, ale je to pořád stejné.

Přečtěte si rozhovor. Vyberte správnou možnost a doplňte do věty.

Paní Novotná musí občas **velmi často** chodit na záchod.

Paní Novotná cítí **velkou** malou bolest při močení.

Bolest je **nesnesitelná** snesitelná.

Paní Novotná se nezkoušela **zkoušela** léčit.

Bolest se zhoršuje **nemění**.

Audio 04_03

Dialog 2

V ordinaci

Lékařka, pacient (pan Hartman, 31 let)

Lékařka: Dobrý den, co vás trápí, pane Hartmane?

Pacient: Paní doktorko, já jsem pořád hrozně unavený. Už když ráno vstanu, tak si připadám, jako bych byl celý den pracoval. A poslední dva dny mě bolí v krku.

Lékařka: Jak dlouho se cítíte unavený?

Pacient: To trvá tak dva týdny, myslel jsem, že to přejde, když budu víc odpočívat, ale je to stejné, nijak se to nezlepšilo.

Lékařka: Máte ještě nějaké jiné potíže?

Pacient: Ano, bolí mě záda a tady za krkem. Říkal jsem si, že je to spojené s tou únavou, ale teď nevím. A když si sáhnu na krk, cítím takové boule, mám to tady zvětšené. Ty uzliny mám větší.

Lékař: Pane Hartmane, bral jste si nějaké léky?

Pacient: Manželka mi dala něco na tu bolest zad a v krku, myslím, že Ibalgin. Ale moc to nepomohlo, na chvíli se mi ulevilo a pak se to vrátilo.

Přečtěte si rozhovor. Vyberte správnou možnost a doplňte do věty. MCQ

Pan Hartman celý den **cítí** necítí únavu.

Pan Hartman se **necítí** cítí lépe než před dvěma týdny.

Únava je **není** jediný problém pana Hartmana.

Pan Hartman si **bral** nebral nějaké léky.

Potíže pana Hartmana přestaly **trvají**.

Audio 04_04

Dialog 3

V ordinaci

Lékař, pacientka (paní Pelikánová, 27 let)

Lékař: Dobrý den, co vás přivádí?

Pacientka: Pane doktore, už několik dní mě svědí a slzí oči. Taky mám záchvaty kýchání, kýchám třeba několik minut, nemůžu to ovládnout, přitom ale nemám rýmu.

Lékař: Jak dlouho ty potíže trvají?

Pacientka: Pár dní, myslím tak čtyři, pět dní.

Lékař: A měla jste někdy dřív něco podobného?

Pacientka: Ano, určitě, loni na jaře. Ale nikam jsem s tím nešla.

Lékař: Brala jste si na to něco?

Pacientka: V lékárně mi doporučili kapky do očí, tak jsem si je koupila a kapu si několikrát denně.

Lékař: Pomáhá to?

Pacientka: Ano, zlepšilo se to, oči mě tolik nesvědí, ale kýchám pořád.

1. Přečtěte si rozhovor a následující tvrzení označte jako pravdivá (P) nebo nepravdivá (N).

1. Paní Pelikánová často neovladatelně kýchá. **P**
2. Paní Pelikánová říká, že je nachlazená. **N**
3. Paní Pelikánová má tyto potíže opakovaně. **P**
4. V lékárně jí řekli, že musí navštívit lékaře. **N**
5. Potíže paní Pelikánové se zhoršují. **N**

2. Přečtěte si rozhovor a doplňte do vět slovesa ve správném tvaru.

Oči mě _____ svědí a _____ slzí.

Nemůžu _____ ovládnout kýchání.

Rýmu _____ nemám.

Ty potíže _____ trvají asi pět dní.

V lékárně mi _____ doporučili kapky do očí.

Několikrát denně si _____ kapu do očí.

Audio 04_05

Poslech

V ordinaci

Lékař, pacientka (paní Havránková, (37 let)

Lékař: Dobrý den paní Havránková, co vás přivádí?

Pacientka: Pane doktore, včera dopoledne jsem pracovala na zahradě a bodla mě včela. Dost to bolelo, ale já jsem si to ochladila studenou vodou, dala si na to studený obklad a vrátila jsem se k práci. Cítila jsem, jak mě to čím dál víc svědí, ale nevšimla jsem si toho, musela jsem dodělat práci na zahradě. Taky mi to bodnutí hodně zrudlo a oteklo. Večer se to zhoršilo, otok byl větší.

Lékař: A vzala jste si nějaký lék nebo jste to něčím namazala?

Pacientka: Ano, namazala jsem to mastičkou, Fenistilem. Dneska ráno mi ale připadalo, že je ten otok pořád velký a hrozně mě svědí a pálí. Zdálo se mi taky, že mám teplotu, tak jsem se změřila a mám skoro 38.

Lékař: Už se vám někdy stalo něco podobného?

Pacientka: Ano, minulý rok v létě, to mě štípl ovád a taky mi to hodně oteklo, ale druhý den se otok zmenšil, tak jsem s tím nikam nešla.

Lékař: A předtím jste nikdy neměla podobnou reakci?

Pacientka: Když o tom přemýšlím, vlastně mě vždycky po každém bodnutí nějakým hmyzem to místo hodně otékalo. Ale neměla jsem nikdy teplotu a otok docela brzy zmizel.

Poslechněte si rozhovor z ordinace a vyberte správnou možnost.

1. Paní Havránkovou bodla včela
 - a) včera odpoledne
 - b) včera dopoledne **včera dopoledne**
2. Bodnutí bolelo
 - a) trochu
 - b) hodně **hodně**
3. Bodnutí mělo
 - a) tmavě červenou barvu **tmavě červenou barvu**
 - b) bledou barvu
4. Večer se otok
 - a) zmenšil
 - b) zvětšil **zvětšil**
5. Paní Havránková použila na bodnutí
 - a) pudr
 - b) mast **mast**
6. Paní Havránková má teplotu
 - a) 38 **38**
 - b) 39
7. Místo po bodnutí dříve
 - a) vždycky otékalo **vždycky otékalo**
 - b) nikdy neotékalo

Audio 04_06

Poslech

Během dopoledne v nemocnici: lékař, pacient (pan Hanák, 52 let)

Lékař: Dobrý den. Co vás trápí, pane Hanáku?

Pacient: Mám hrozný průjem, pane doktore, a taky zvracím. Nic v sobě neudržím.

Lékař: Jak dlouho to trvá?

Pacient: Od včerejška. Začalo to večer, někdy po desáté. Ale už předtím jsem se nějak necítil, večerel jsem jen rohlík, na nic jsem neměl chuť

Lékař: A co jste obědval?

Pacient: Jedl jsem v práci, dal jsem si v jídelně čočku s vajíčkem a zeleninový salát.

Lékař: Kolikrát jste měl průjem?

Pacient: To ani nevím, chodím na záchod pořád, buď zvracím, nebo mám průjem.

Lékař: Pil jste něco?

Pacient: Dcera mi pořád dávala čaj, ale hned jsem ho vyzvracel. Mám hrozné křeče v břiše. Mám taky horečku, přes 38. Ani jsem k vám nemohl dojít, musela mě přivést dcera.

Lékař: Neměl jste ve stolici krev?

Pacient: Ze mě teče jenom voda, já ani nevím.

Poslechněte si rozhovor ještě jednou. Označte, zda jsou tvrzení pravdivá (P), nebo nepravdivá (N).

- 1) Pacient má popisované problémy déle než osm hodin. **P**
- 2) Pacient večeřel jako obvykle. **N**
- 3) Pacient měl k obědu pečené maso, vajíčka a zeleninu. **N**
- 4) Pacient neudrží v žaludku žádnou tekutinu. **P**
- 5) Pacient má křeče břicha. **P**
- 6) Pacient nemá zvýšenou teplotu. **N**
- 7) Pacient přišel k lékaři sám. **N**
- 8) Pacient si není jistý, jestli má ve stolici krev. **P**

Kazuistika

Ordinace kožního lékaře

Jak se ptal lékař, aby získal následující údaje?

Dívka, 15 let

od včerejška pozoruje červené skvrny a pupínky, udává, že jsou všude po těle a svědí **Co vás trápí?/Jaké máte potíže? Kde máte tu vyrážku? Svědí vás to?**

bere aminopenicilin **Berete nějaké léky?**

důvod: před třemi dny navštívila praktickou lékařku, protože ji bolelo v krku a nahmatala si zvětšené uzliny na krku, lékařka jí předepsala toto antibiotikum **Proč ho berete? Jak dlouho ho berete?**

TEST

1. Doplňte otázky lékaře k odpovědím pacienta.

1. _____? **Kdy ty potíže začaly? / Kdy to začalo?**
Začalo to v neděli večer.
2. _____? **Už jste někdy měl podobné potíže?**
Ne, nikdy, je to poprvé.
3. _____? **Jak dlouho vás to bolí? Jak dlouho to trvá?**
Od včerejšího večera.
4. _____? **Po čem se vám ulevilo?**
Po léku proti bolesti.
5. _____? **Je to lepší? Zlepšilo se to?**
Ne! Je to horší!!!

2. Doplňte chybějící slovo podle kontextu.

1. Slzí mi _____ . **oči**
2. Při polykání mě bolí v _____ . **krku**
3. Dala jsem si na otok studený _____ . **obklad**
4. Dělá se mi špatně od _____ . **žaludku**
5. Je mi na _____ . **zvracení**

3. Spojte části vět.

1. Bolí mě za	A. kolena.
2. Mám oteklá	B. bolest.
3. Dala jsem si na to	C. při močení.
4. Je to pálivá	D. mast.
5. Cítím bolest	E. krkem.

1E, 2A, 3D, 4B, 5C

Gramatika

Něco, Nic + genitiv singuláru

něco	podobného, zajímavého
nic	takového, ...

Slovesa vyjadřující změnu stavu a adjektiva slovesná

Stav pacienta se pomalu zlepšoval. (zhoršovat = dělat horší)

Od minulé kontroly se nádor zvětšil. (zvětšit = být větším)

Stav, který se zlepšil, → **zlepšený** stav: slovesné adjektivum pasivní

Teplota, která klesá, ... → **klesající** teplota: slovesné adjektivum aktivní

Sloveso imperfektivní/perfektivní		Adjektivum slovesné pasivní a aktivní
zlepšovat/zlepšit	zhoršovat/zhoršit	zlepšený/zhoršený
snížovat/snížit	zvyšovat/zvýšit	snížený/zvýšený
zmenšovat/zmenšit	zvětšovat/zvětšit	zmenšený/zvětšený
klesat	stoupat	klesající/stoupající

Více o tvoření slovesných adjektiv [zde](#): **GG 15.5**

Cvičení

Dokončete věty. Použijte slovo v závorce ve správném tvaru.

Nikdy se mi nestalo nic (podobný) _____. podobného

Už jsem slyšel něco (takový) _____. takového

Nevíme nic (nový) _____. nového

Musíme vám říct něco (důležitý) _____. důležitého

Není to nic (vážený) _____. vážného

Dokončete větu slovesem opačného významu.

Stav pacientky se nezhoršuje, ani _____. nezlepšuje

Lékař mi nezvýšil dávku léků, ale _____. snížil

Otok se zmenšoval, ale _____. zvětšoval.

Teplota dítěti nestoupá, ale _____. klesá

Vyberte vhodného slovo ze seznamu a doplňte do věty ve správném tvaru.

klesat, stoupat, zmenšit, zlepšovat, zhoršovat
--

Nádor se od minulé kontroly _____. zmenšil.

_____ Stoupá mi teplota, musím si vzít Paralen.

Pacientův stav se začal rychle _____. zhoršovat a večer zemřel.

V minulých dnech pacientovi _____. klesla hladina laktátu, a jeho stav se nyní

_____ zlepšuje.

Napište slovo opačného významu.

zvýšená hladina laktátu: _____ snížená hladina laktátu

klesající glykovaný hemoglobin: _____ stoupající glykovaný hemoglobin

zhoršený stav _____ zlepšený stav

zvětšený otok _____ zmenšený otok

Tvořte slovesná substantiva.

lékař píše zprávu: _____ lékař píšící zprávu

zpráva byla napsaná: _____ napsaná zpráva

medik studoval: _____ studující medik
sanitka jede: _____ jedoucí sanitka
léčba byla ukončena: _____ ukončená léčba
stav se zlepšuje: _____ zlepšující se stav
stav se zhoršil: _____ zhoršený stav